

ด่วนที่สุด

ที่ พน ๐๒๐๒/๕๐๕

กระทรวงพลังงาน

ศูนย์เอนเนอร์ยี่คอมเพล็กซ์ อาคารบี

ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน
(Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (ASEAN Petroleum Security Agreement)
๒. ร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๒๐๔/๑๕๑ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๖

ด้วยกระทรวงพลังงานขอเสนอเรื่อง ร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเนื่องจากร่างเอกสารดังกล่าวเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคง โดยจะช่วยส่งเสริมความร่วมมือของประเทศสมาชิกอาเซียนในการรับมือกับภาวะฉุกเฉินหรือสถานการณ์การขาดแคลนพลังงานระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน อันจะเป็นการเสริมสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงทางพลังงานของไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนในอนาคต

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (ASEAN Petroleum Security Agreement หรือ APSA) เป็นกลไกช่วยเหลือของประเทศสมาชิกอาเซียนในภาวะวิกฤตเพื่อรับมือกับภาวะฉุกเฉินหรือสถานการณ์ที่มีการขาดแคลนด้านพลังงาน โดยกำหนดว่าในกรณีที่ประเทศสมาชิกอาเซียนเกิดภาวะขาดแคลนปิโตรเลียมขั้นวิกฤตภายในประเทศนั้น ๆ ประเทศสมาชิกล้วนสามารถร้องขอให้ประเทศสมาชิกที่มีความพร้อมสามารถเข้ามาให้ความช่วยเหลือได้ โดยเป็นไปตามความสมัครใจและอยู่บนพื้นฐานเชิงพาณิชย์ ซึ่งความตกลงดังกล่าวลงนามครั้งแรกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๙ ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่

๑ เมษายน ๒๕๓๐ เป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม ความตกลงดังกล่าวยังไม่เคยถูกนำมาบังคับใช้ในทางปฏิบัติ ที่ประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ ๑๗ (The 17th ASEAN Ministers on Energy Meeting (AMEM) and Associated Meetings: 17th AMEM) เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๒ จึงได้มีมติมอบหมายให้คณะมนตรีอาเซียนว่าด้วยปิโตรเลียม (ASEAN Council on Petroleum: ASCOPE) ในฐานะผู้ประสานงานภายใต้ความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (APSA) พิจารณาแก้ไขปรับปรุงความตกลงฯ ในด้านสาระและวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ความตกลงดังกล่าวสามารถใช้ปฏิบัติได้จริงเพื่อรองรับภาวะฉุกเฉินที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๑.๒ ต่อมา ASCOPE ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว ได้ดำเนินการแก้ไขความตกลงฯ ตามข้อเสนอของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยที่ความตกลงฉบับนี้ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม ASCOPE ครั้งที่ ๖๖ เมื่อวันที่ ๒๓ - ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑ และเห็นควรให้เสนอรัฐบาลของแต่ละประเทศให้ความเห็นชอบก่อนที่จะมีการลงนามต่อไป โดยรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนได้ร่วมลงนามในความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (APSA) ฉบับใหม่ เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๒ และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นมา ทั้งนี้ ผลบังคับใช้ของความตกลงฉบับปัจจุบันมีกำหนดที่จะสิ้นสุดลงในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖ รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๑.๓ เมื่อวันที่ ๑๒ - ๑๕ กันยายน ๒๕๖๕ ราชอาณาจักรกัมพูชาในฐานะประธานอาเซียน ปี ๒๕๖๕ ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ (40th AMEM) ซึ่งที่ประชุมได้มีข้อสั่งการให้เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านพลังงานและ ASCOPE ในฐานะผู้ประสานงานภายใต้ความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (APSA) ร่วมกันหารือถึงแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการขยายระยะเวลาของความตกลงดังกล่าว

๑.๔ ต่อมา กระทรวงพลังงาน ได้รับการประสานงานจากศูนย์พลังงานอาเซียน ขอให้ประเทศไทยรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรูปแบบการสนทนากลุ่ม ครั้งที่ ๑ (Focus Group Discussion) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เพื่อหารือกับประเทศสมาชิกอาเซียนถึงแนวทางการดำเนินการภายหลังจากที่ผลบังคับใช้ของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (APSA) สิ้นสุดลง โดยที่ประชุมเห็นชอบร่วมกันที่จะให้มีการขยายระยะเวลาของความตกลงฯ ออกไปเป็นการชั่วคราวอีก ๑ หรือ ๒ ปี เพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีระยะเวลาหารือร่วมกันถึงสาระสำคัญของมาตรการและแนวทางการแก้ไขความตกลงฯ และจะได้นำเสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ ๔๑ (41st AMEM) ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๖ ต่อไป

๑.๕ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ กระทรวงพลังงานได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ครั้งที่ ๒ โดยที่ประชุมได้ร่วมหารือถึงมาตรการ แนวทาง และกรอบระยะเวลาในการดำเนินการปรับปรุงความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (APSA) และประเด็นที่จะให้มีการรายงานในที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านพลังงาน สมัยพิเศษ ประจำปี ๒๕๖๖ (Special SOME 2023) ในการประชุมดังกล่าว สำนักเลขาธิการอาเซียนได้เสนอร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) ต่อที่ประชุมฯ เพื่อร่วมพิจารณาในสาระสำคัญและกระบวนการในการจัดเตรียมการลงนามของแต่ละประเทศ รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๑.๖ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖ ที่ประชุม Special SOME 2023 ประเทศสมาชิกอาเซียน ได้ให้การรับรองร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) และสำนัก

เลขาธิการอาเซียนได้ขอให้ประเทศสมาชิกดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามกระบวนการและขั้นตอนของแต่ละประเทศเพื่อเตรียมการลงนามในเอกสารดังกล่าวให้ทันก่อนที่ผลบังคับใช้ของความตกลงดังกล่าวจะสิ้นสุดลงต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) เป็นเอกสารที่มุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในภาวะวิกฤต รวมถึงจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงทางพลังงานของภูมิภาคอาเซียนในช่วงการเปลี่ยนผ่านทางพลังงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากผลบังคับใช้ของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (APSA) จะสิ้นสุดลงในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องร่วมลงนามในร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) ให้เสร็จสิ้นครบทุกประเทศก่อนที่ผลบังคับใช้ของความตกลงดังกล่าวจะสิ้นสุดลง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นการเร่งด่วนในวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๖ เพื่อให้กระทรวงพลังงานจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องและให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเป็นผู้ลงนามในเอกสารดังกล่าวต่อไป

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ สารสำคัญ

๔.๑.๑ ความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (APSA) ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ณ ประเทศไทย ได้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖ จนถึงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นไปตามข้อบทที่ ๗.๘ ของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (APSA) โดยที่สามารถขยายเวลาของความตกลงดังกล่าวออกไปจากวันที่กำหนดได้ โดยขึ้นอยู่กับความเห็นชอบร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียน ตามข้อบทที่ ๗.๑๐ ของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (APSA)

๔.๑.๒ ในที่ประชุม 40th AMEM ที่จัดขึ้นผ่านระบบการประชุมทางไกล เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๕ ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ตระหนักถึงความพยายามร่วมกันที่จะรับมือกับความผันผวนและการขาดแคลนของตลาดน้ำมันและก๊าซ รวมถึงได้รับทราบที่จะหารือร่วมกันเกี่ยวกับการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (APSA)

๔.๑.๓ นอกจากนี้ ถ้อยแถลงวิสัยทัศน์ของผู้นำอาเซียนเรื่อง “อาเซียน เอ.ซี.ที.: รับมือความท้าทายร่วมกัน” (ASEAN A.C.T.: Addressing Challenges Together) ที่ได้รับรองเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา ยังได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการรับรอง

/การฟื้นตัว...

การฟื้นตัวและความยืดหยุ่นของอาเซียน และจะร่วมมือกันผลักดันการฟื้นตัวของภูมิภาคและความยืดหยุ่นในระยะยาวเพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางพลังงาน รวมถึงยืนยันคำมั่นของอาเซียนที่จะส่งเสริมการเร่งการเปลี่ยนผ่านไปสู่พลังงานสะอาดและเสริมสร้างความยืดหยุ่นด้านพลังงานผ่านนวัตกรรมและความร่วมมือที่มากขึ้น

๔.๑.๔ ประเทศสมาชิกอาเซียนจึงแสดงเจตนาความร่วมมือร่วมกันที่จะขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียม (APSA) ไปจนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๘

๔.๒ ข้อกฎหมาย

กระทรวงพลังงานพิจารณาแล้วเห็นว่า การลงนามในร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (APSA) ออกไปเป็นระยะเวลา ๒ ปี เพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนได้หารือร่วมกันถึงมาตรการและแนวทางการแก้ไขความตกลงฯ ซึ่งร่างเอกสารดังกล่าวเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม นอกจากนี้ หากกระทรวงพลังงานในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่า ไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ความตกลงฯ ได้โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา และไม่ถือว่าร่างเอกสารดังกล่าวเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสามของรัฐธรรมนูญฯ ที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนอย่างกว้างขวาง ร่างเอกสารดังกล่าวก็ไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ กระทรวงพลังงานได้สอบถามความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้สังกัดกระทรวงพลังงานเพื่อพิจารณาร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) โดยทุกหน่วยงานสรุปเห็นตรงกันว่า ไม่มีข้อขัดข้องต่อร่างเอกสารดังกล่าว โดยเห็นว่าจะช่วยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการรับมือกับภาวะฉุกเฉินหรือสถานการณ์ที่มีการขาดแคลนด้านพลังงาน และเสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานในช่วงการเปลี่ยนผ่านทางพลังงานได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยที่การขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (APSA) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนได้หารือกันถึงแนวทางการแก้ไขความตกลงฯ เพื่อนำไปสู่การจัดทำความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (APSA) ฉบับใหม่ต่อไป

๕.๒ กระทรวงการต่างประเทศมีความเห็น ดังนี้

๕.๒.๑ ประเด็นด้านสารัตถะและถ้อยคำ

กระทรวงการต่างประเทศไม่มีข้อขัดข้องต่อสารัตถะและถ้อยคำของร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) เนื่องจากเป็นการดำเนินการตามนัยข้อ ๗.๑๐ ของความตกลงฯ ที่กำหนดให้การขยายระยะเวลาดังกล่าวต้องเป็นไปตามความเห็นชอบร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ หากกระทรวงพลังงานในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว

๕.๒.๒ ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) มีถ้อยคำและบริบทที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น ร่างเอกสารดังกล่าวจึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม นอกจากนี้ หากกระทรวงพลังงานในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่า ไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ความตกลงฯ ได้ โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา ร่างเอกสารดังกล่าวก็ไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

ทั้งนี้ กระทรวงพลังงานในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่องยังต้องพิจารณาด้วยว่า ร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสามของรัฐธรรมนูญฯ อันได้แก่ หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วนที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนอย่างกว้างขวางที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ หรือไม่ โดยหากกระทรวงพลังงานมีปัญหาในการพิจารณาว่า ร่างเอกสารใดเป็นกรณีตามวรรคสองหรือวรรคสามหรือไม่ ก็สามารถเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ ตามมาตรา ๑๗๘ วรรคห้าของรัฐธรรมนูญฯ

นอกจากนี้ การลงนามในร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) เป็นการลงนามในนามรัฐบาลไทย ดังนั้น กระทรวงพลังงานในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่องจะต้องเสนอขอความเห็นชอบบุคคลที่จะลงนามด้วย ซึ่งหากผู้ลงนามไม่ใช่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ก็ต้องให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) แก่ผู้ลงนามดังกล่าว เว้นแต่จะเป็นที่ยอมรับระหว่างภาคีว่าไม่จำเป็นต้องแสดงหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ก็ให้กระทรวงพลังงานแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบด้วย ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๕.๓ กระทรวงพลังงานพิจารณาแล้วเห็นว่า การขยายระยะเวลาของความตกลงฯ ในครั้งนี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศสมาชิกอาเซียนที่จะร่วมกันสร้างความร่วมมือเพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางพลังงานในภูมิภาค ซึ่งเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับมติของที่ประชุม 40th AMEM ที่ได้มีข้อสั่งการให้เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านพลังงานและ ASCOPE ร่วมกันหารือถึงแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการขยายระยะเวลาของความตกลงดังกล่าว

อนึ่ง การขยายระยะเวลาของความตกลงฯ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับประเทศไทย ทั้งในทางตรงและทางอ้อม เนื่องจากเป็นการกำหนดกรอบแนวทางในการดำเนินการกว้าง ๆ และไม่มีข้อผูกมัดกับประเทศสมาชิก หากแต่ให้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของประเทศสมาชิกและอยู่บนพื้นฐานเชิงพาณิชย์ที่เป็นไปตามกลไกตลาดเพื่อบรรเทาผลกระทบจากการขาดแคลนพลังงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย ในฐานะที่เป็นประเทศผู้นำเข้าน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ที่จะสามารถขอรับความช่วยเหลือจากประเทศสมาชิก

อาเซียนที่มีศักยภาพด้านพลังงานในการแบ่งปัน ทั้งนี้ หากมีการร้องขอให้ประเทศไทยต้องมีการแบ่งปันปิโตรเลียมในภาวะฉุกเฉินหรือสถานการณ์การขาดแคลนด้านพลังงาน ประเทศไทยก็สามารถแจ้งเหตุอันเป็นข้อจำกัดที่จะไม่อาจดำเนินการตามข้อร้องขอของประเทศสมาชิกอาเซียนได้ ตามความพร้อมและความสมัครใจของประเทศไทย เพื่อรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงทางพลังงานของไทยเป็นสำคัญ ดังนั้น ร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) จึงไม่ถือเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสามของรัฐธรรมนูญฯ ที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนอย่างกว้างขวางที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญฯ

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพลังงาน ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๖.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement)

๖.๒ อนุมัติให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน (หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน) เป็นผู้ลงนามในร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) และขอให้กระทรวงการต่างประเทศออกหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้แก่ผู้ลงนาม

๖.๓ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงร่างเอกสารการขยายระยะเวลาของความตกลงว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียมของอาเซียน (Instrument of Extension of the ASEAN Petroleum Security Agreement) ในส่วนที่มีสาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย และไม่ขัดกับหลักกฎที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงพลังงานนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุเทพพงษ์ พันธมีเขาว์)

รองนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน

กองการต่างประเทศ

โทร ๐ ๒๑๔๐ ๖๔๓๖ (เวทิสฯ)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๐ ๖๔๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ vetisth@energy.go.th